

ÖSTERSUNDS
KOMMUN

Handläggare:
Dan Osterling
Kanslichef

YTTRANDE

1

2016-05-19

Dnr 600-2016

Kulturdepartementet

Betänkandet SOU 2016:5 "Låt fler forma framtiden!" (Dnr Ku2016/00088/D)

Sammanfattning

Östersunds kommun anser att utredningen gjort ett ambitiöst och gediget arbete och som kan användas som idébank för det lokala arbetet att utveckla arbetet med demokratifrågor. Inte minst kan de politiska partierna i sitt arbete ha god nytta av demokratiutredningens arbete.

Kommunen delar merparten av utredningens bedömningar och förslag, men föreslår att kommuner och landsting kan besluta om dels en kortare tid och dels en lägre andel av de folkbokförda ska stödja en folkmotion för att denna ska antas.

Maktförskjutning

Kommunen delar den beskrivning och analys som görs för den maktförskjutning från kommunfullmäktige och fritidspolitiker till ledamöter och ordföranden i styrelsen. Det är angeläget att på olika sätt stärka fullmäktiges ställning som beslutande organ så att det får den tunga roll som det har enligt kommunallagen. Vi är dock tveksamma att införande av majoritetsstyre är ett sätt att nå detta.

Införande av folkmotion

Utredningen föreslår att folkmotion ska ersätta medborgarförslag. Östersunds kommun delar utredningens analys och förslag för att införa folkmotioner.

Östersunds kommun har sedan knappt ett år infört motsvarande modell för medborgarförslag och våra erfarenheter är mycket goda. Däremot ställer vi oss skeptiska till kravet att en folkmotion under sex månader ska samla stöd hos minst en procent av de folkbokförda i kommunen. Utredningen argumenterar att nivån har satts tillräckligt högt för att de förtroendevalda ska ha anledning att ta folkmotionerna till intäkt för ett tydligt opinionstryck. Dessa villkor föreslås även skrivas in i kommunallagen.

Östersunds kommuns erfarenheter är aktiviteten är som högst upp till två månader efter det att förslaget publicerades, för att därefter avta. Förslaget att folkmotionen ska vara öppen i sex månader bedöms därför vara för lång och innebär att förslagsställare och stödjare får vänta en lång tid innan motionen lämnas vidare för handläggning.

Förslaget är även att folkmotionen bör beredas så att fullmäktige kan fatta beslut inom ett år från det att folkmotionen väcktes. Detta innebär att den reala handläggningstiden från det att motionen uppfyllt villkoren till dess att fullmäktige beslutar inklusive yttranden från berörda facknämnder m fl endast är sex månader, vilket måste bedömas som tidsmässigt snävt.

Östersunds kommun anser vidare att förslaget att motionen ska stödjas av minst en procent av de folkbokförda i kommunen är för högt. För vår kommuns vidkommande skulle detta innebära ca 620 personer, vilket är en mycket hög nivå.

Förslaget till författningstext med föreslagen lydelse i Kommunallagen 23 b § föreslås därför utformas så att kommuner och landsting själv kan besluta om dels en kortare tid och dels en lägre andel av de folkbokförda ska stödja folkmotionen för att denna ska antas.

Förtroendevaldas säkerhet

Inom Östersunds kommun arbetar vi på ett sätt som mycket liknar det som beskrivs i utredningen. Det finns en handlingsplan som reglerar partiernas ansvar och vilket stöd de kan få genom kommunens säkerhetsfunktion.

Ansvar för förtroendevaldas trygghet och säkerhet bör ligga på respektive parti. Partierna bör ha ansvaret för säkerheten och tryggheten för sina medlemmar både i ett förebyggande skede men också i ett efterskede med exempelvis krisstöd. Det är positivt om det i varje kommun utses en säkerhetsansvarig kontaktperson som ska stötta de förtroendevalda och partierna på lokal nivå. Omfattningen av det arbetet kommer med stor sannolikhet vara olika i kommunerna, dels utifrån den ambitionsnivå kommunen själv sätter, men också vad som inträffar i kommunen.

Kommunen tillstyrker därför att en bestämmelse införs i kommunallagen att kommuner och landsting ska verka för att de förtroendevalda ska kunna fullgöra sina uppdrag under trygga och säkra former.

Förstärkt folkinitiativ

Utredningens förslag att kravet på egenhändiga namnteckningar ska tas bort och ersätts med en möjlighet att signera folkinitiativ via internet. Östersunds kommun stödjer detta förslag, men vill peka på risken att enskilda personer kan utsättas för påverkan, bland annat personer med funktionsnedsättning. Vidare saknar ett inte obetydande antal personer tillgång och kunskap om IT/digital teknik. Ett alternativ i form av analog teknik behöver därför finnas för att ordningen inte ska bli exkluderande.

Sänkt rösträttsålder i kommunval

Östersunds kommun tar inte ställning till frågan om sänkt rösträttsålder till kommunfullmäktige och i lokala folkomröstningar. Östersunds kommun tillstyrker att kommuner som så önskar ska kunna ansöka om försöksverksamhet.

I detta ärende har kommunstyrelsen beslutat. Kommundirektören har varit föredragande.

ÖSTERSUNDS KOMMUN
Kommunstyrelsen

Annsophie Andersson
Ordförande

Anders Wennerberg
Kommundirektör

Utdrag i tre exemplar till Kulturdepartementet samt via e-post:
ku.remissvar@regeringskansliet.se